

Riktlinjer för skolplikt och skolpliktsbevakning

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Riktlinje
	Beslutad av	Bildningsnämnden 2024-01-17 § 11
	Dokumentansvarig	Skolchef
	Reviderad av	Bildningsnämnden 2024-09-11 § 114

Innehållsförteckning

1. Syfte med skolplikten.....	4
2. Juridiska ramar.....	4
3. Ansvarsförhållanden för skolplikten.....	5
3.1 Hemkommunens ansvar.....	5
3.2 Huvudmannens ansvar.....	6
3.3 Rektors ansvar.....	6
3.4 Lärare och mentors ansvar.....	6
3.5 Vårdnadshavares ansvar.....	7
4. Ledigheter.....	7
4.1 Ansökan om ledighet.....	7
5. Skolgång utomlands.....	8
6. Varaktig vistelse utomlands.....	9
7. Främja närvaro.....	9
8. Giltig/ogiltig frånvaro.....	10
9. Beredning av ärendet till bildningsnämnden.....	10
10. Förläggande och vite.....	11
11. Uppföljning.....	11

För att säkerställa att alla skolpliktiga barn i Eda kommun får den utbildning de har rätt till har bildningsnämnden tagit fram riktlinjer för hur Eda kommun, bildningsförvaltningen ska arbeta med skolplikt, skolpliktsbevakning, ledighet och barns utlandsvistelse. Riktlinjen ska ge vägledning för hur bestämmelser i skollagen tolkas och tillämpas i Eda kommun, vilka ska konkretiseras i rutiner för bildningsförvaltningens arbete med att främja skolplikt och skolpliktsbevakning.

1. Syfte med skolplikten

Riktlinjerna syftar till att beskriva hur bildningsnämnden följer arbetet för en god skolnärvaro. Riktlinjerna gäller för de skolor där Eda kommun är huvudman om inget annat anges och gäller för elever i förskoleklass, fritidshemmet grundskola och anpassad grundskola och där Eda kommun är hemkommun för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

2. Juridiska ramar

Riktlinjerna har sin grund i 7 kap skollagen (2010:800) om skolplikt och rätt till utbildning och 4 kap. 8 § skolförordningen (2011:185) om anmälningsskyldighet vid frånvaro. Riktlinjerna utgår även från Skolverkets allmänna råd för att främja närvaro och uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, samt 6 kap. föräldrabalken (1949:381) om vårdnad, boende och umgänge och barnkonventionen som svensk lag.

Information om skolplikt

Elevers skolplikt regleras i skollagen och gäller för alla elever som är folkbokförda i Sverige samt för elever som har tillfälliga eller permanenta uppehållstillstånd. Skolplikt gäller inte för elever som varaktigt vistas utomlands. Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår som barnet fyller sex år och ska börja fullgöras i förskoleklass. Därefter ska skolplikten fullgöras i grundskolan eller i anpassad grundskola. Om särskilda skäl föreligger börjar skolplikten att gälla det år barnet fyller sju år. Uppskjuten skolplikt prövas av hemkommunen (Bildningsnämnden) efter ansökan från barnets vårdnadshavare.

Normalt upphör skolplikten vid utgången av vårterminen det nionde skolåret. För elever som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört kan hemkommunen pröva frågan om skolpliktens förlängning vilket beslutas av bildningsnämnden i Eda kommun. Det gäller oavsett om elever går i kommunal eller fristående skola.

Ansvar för att skolplikten uppfylls är delat mellan hemkommunen och huvudmannen för de skolenheter som elever är inskrivna vid. Av skollagen framgår att alla elever i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda

utbildningen, om elever inte har giltiga skäl att utebli. Det innebär att alla elever har närvaroplikt.

Vissa undantag från närvaroplikten utöver anmäld sjukfrånvaro är till exempel läkarbesök, beviljad kortare ledighet för enskild angelägenhet eller befrielse från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen vid synnerliga skäl.

3. Ansvarsförhållanden för skolplikten

3.1 Hemkommunens ansvar

Hemkommunen ansvarar för att barn som är folkbokförda i Eda kommun, men som inte går i kommunens förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola på något annat sätt får den utbildning de har rätt till. Andra sätt att fullgöra skolgången kan vara i en fristående skola, i en annan kommuns grund- eller anpassad grundskola, eller enligt de särskilda bestämmelserna om utbildningsformer utanför skolväsendet som framgår av skollagens 24 kapitel. Där behandlas bland annat fullgörande av skolplikten för intagna på särskilda ungdomshem, för barn som ligger på sjukhus samt för elever vid internatskola

Inom ramen för skolpliktsbevakning ska bildningsförvaltningen genomföra regelbundna kontroller. Varje vecka ska kontroll ske att alla elever, folkbokförda i Eda kommun, har en skolplacering. Kontroll sker av bildningsförvaltningens stab genom kommunens verksamhetssystem som kontinuerligt uppdateras med Skatteverkets folkbokföringsuppgifter. Om kontrollen visar att folkbokförda elever saknar skolplacering ska det omgående anmälas till huvudmannen.

Skolpliktsbevakning inbegriper regelbunden kontakt med vårdnadshavare och andra personer i familjens närhet för att säkerställa att de skolpliktiga barnen har en skolplacering. Som en del i skolpliktsbevakningen ingår även kontakt med andra myndigheter såsom Skatteverket, Försäkringskassan och Socialtjänsten.

Vid uppgifter om att barn är eller förväntas vara i utlandet under en längre tid följs framtagna rutiner för att utreda om barnen ska omfattas av skolplikt eller inte, beslutet fattas slutgiltigt av bildningsnämnden som huvudman. Om bildningsförvaltningen bedömer att det finns oro för att ett skolpliktigt barn inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd görs en orosanmälan till socialtjänsten. Bildningsförvaltningen ska upprätta rutinerna som ger vägledning till ansvariga tjänstepersoner att bedöma skolplikten mot längre utlandsvistelser.

För barn eller elever som har upprepade, eller längre frånvaro från skolan har hemkommunen via bildningsförvaltningen ansvaret att vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs för att tillgodose elevens rätt till utbildning. Samordnade insatser kan vara kontakt med socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomsmottagning, barn- och ungdomshabilitering, polis med mera. De individuella behoven och situationen i övrigt avgör vilken samverkan som behövs i de enskilda fallen. Hemkommunen har ett ansvar och om barn eller elever har problematisk skolfrånvaro ska detta anmälas till bildningsnämnden.

Skolplikt gäller inte om barn varaktigt vistas utomlands, se avsnitt 5 nedan, oavsett om barnen fortfarande är folkbokförda i Sverige (7 kap. 2 § skollagen), eller om barnets förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola (7 kap. 2 § skollagen).

3.2 Huvudmannens ansvar

Huvudmannen ansvarar för att elever i huvudmannens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola, fullgör sin skolgång. När elever som har skolplikt börjar eller slutar vid en skola som har annan huvudman än hemkommunen ska skolans huvudman informera hemkommunen snarast. Detsamma gäller om skolan har inlett utredning om att elever har upprepade eller längre frånvaro. Anmälan om skolproblematiske skolfrånvaro ska göras till Eda kommun, bildningsnämnden. Rektor vid skola ska anmäla till bildningsförvaltningen som i sin tur rapporterar elever med skolplikt eller skolpliktsbevakning till huvudmannen.

3.3 Rektors ansvar

Rektor ansvarar för att alla elever som har en skolplacering på enheten fullgör sin skolgång. Det gäller även för elever som fått en placering men ännu inte börjat eller dykt upp vid skolstart. I ansvaret ingår att skolan ska arbeta med att utreda, åtgärda och följa upp elevers frånvaro så väl ogiltig som giltig. Vid upprepad eller längre frånvaro ska utredning inledas och bildningsnämnden informeras. Om en elev med sådan frånvaro är folkbokförd i en annan kommun ska rektorn meddela elevens hemkommun om att utredning har inletts samt senast efter två månader meddela hemkommunen utredningens resultat. Samtliga kommunala skolenheter ska dagligen registrera frånvaro digitalt i gällande verksamhetssystem.

3.4 Lärare och mentors ansvar

Undervisande lärare ska dagligen registrera närvaro och frånvaro på samtliga lektioner. Om en elev uteblir från den obligatoriska verksamheten ska rektor se till att elevens vårdnadshavare samma dag blir informerade om att eleven har varit frånvarande (7 kap 17§ skollagen). I skolans rutiner anges hur kontakt tas med vårdnadshavare samt vilka åtgärder som sätts in vid frånvaro.

Mentors ansvar är att ha en samlad bild av elevernas totala frånvaro i klassen och vid tecken på upprepad eller längre frånvaro, följer mentor de riktlinjer och rutiner som gäller vid skolplikt och skolpliktsbevakning.

3.5 Vårdnadshavares ansvar

Föräldrar som har vårdnaden om skolpliktiga barn ansvarar för att barnen fullgör skolplikten. I 6 kap. 2 § föräldrabalken åläggs bland annat att barns vårdnadshavare ska bevaka att barnen får tillfredsställande utbildning. Vårdnadshavare ansvarar även för att anmäla om barn är frånvarande enligt respektive skolas rutiner.

4. Ledigheter

Elever får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter. Beslut om ledighet fattas av rektor. Rektor kan delegera till lärare att bevilja ledighet upp till tio dagar. Rektor beslutar om en sådan delegering ska finnas. Lärare som beslutar om ledighet ska göra detta restriktivt och agera återhållsamt gällande beviljande av ledigheter (även vid kortare ledigheter). Rektor får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om ledighet som avser längre tid än tio dagar (7 kap. 18 § skollagen).

Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas. Med synnerliga skäl menas att det måste finnas en mycket stark anledning för barn att få vara lediga från skolan och bör, styrkas av någon annan än vårdnadshavare såsom exempelvis läkare, psykolog eller kurator. Beslut om all ledighet ska grundas på en samlad bedömning. De kriterier som ska ligga till grund för beslutet om ledighet är:

- frånvarans längd,
- elevs studiesituation,
- möjligheterna att på olika sätt kompensera för den förlorade undervisningstiden och
- hur angelägen ledigheten är för elever.

Det är av betydelse att elever deltar i den undervisning som bedrivs under de skoldagar som är bestämda i kommunen samt att resor och andra aktiviteter, som inte bedöms som angelägna för elever, hänvisas till årets lov och övriga lediga dagar.

Rektor kan inte bevilja ledigheter månadsvis. Vid längre utlandsvistelse än en månad ansöker vårdnadshavare om att få fullgöra skolplikt på annat sätt, vilket beslutas av bildningsnämnden.

4.1 Ansökan om ledighet

En ledighetsansökan kräver att båda vårdnadshavarna samtycker till den. Lagstiftningen utgår från att vårdnadshavare är överens om beslut som rör elever. Om vårdnadshavare inte är överens, är det upp till skolan att bedöma

om ledighet kan beviljas eller inte utifrån rådande situation. Skolan ska fatta beslut utifrån syftet med ledighet och förhålla sig neutral i vårdnadshavares konflikt. Det är dock viktigt att båda vårdnadshavarna får samma information från skolan. Beslut om ledighet kan inte överklagas.

Grundinställningen i Eda kommun, bildningsnämnden är att ledighet ska beviljas ytterst restriktivt utifrån att eleven går i skolan 178 dagar om året. I grundskolans läroplan finns riktlinjer för hur lärare ska bedöma och betygssätta eleverna. Läraren ska bland annat, utifrån kursplanernas krav, allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Detta innebär att eleven måste vara närvarande för att skolan ska kunna genomföra sitt uppdrag. Ledighet från skolan måste därför anses ha en negativ inverkan på skolans möjlighet att uppnå de lagstiftade målen och elevens möjlighet att nå kunskapsmålen.

5. Skolgång utomlands

Bildningsförvaltningen godkänner enbart skolgång i utlandet vid svenska utlandsskolor som är godkända av Skolverket. Vid studier i utlandet är det inte möjligt att flytta med skolpengen. Om elever ska bo och vistas utomlands under en begränsad tidsperiod, kortare än sex månader med avsikt att flytta tillbaka till Sverige efter en viss tid, ska vårdnadshavare ansöka om att elever ska fullgöra skolplikten på annat sätt. Ansökan görs på särskild blankett och handläggs av bildningsförvaltningen och beslut fattas av bildningsnämnden.

Kraven är höga för att barn som är folkbokförda i Sverige, och som bedöms ha skolplikt, ska få medges att fullgöra sin skolplikt på annat sätt än i skola i Sverige. Om följande tre nedanstående förutsättningar som uppställs i 24 kap. 23 § skollagen är uppfyllda ska kommunen lämna medgivande till att fullgöra skolplikten på annat sätt:

1. utbildning som annars står barnet till buds enligt föreskrifter i denna lag.

Fullgott alternativ är svenska utlandsskolor som är godkända av Skolverket och följer den svenska läroplanen samt vissa internationella skolor som är till för barn som går i skola i landet under en begränsad tid.

2. Behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses.

Bildningsförvaltningen har insyn i barns skolgång i skolan utomlands, kan följa upp barns kunskaper och om barn är närvarande i skolan. Bildningsförvaltningen ska också kunna få information om barnen följer en plan för undervisningen.

3. Det finns synnerliga skäl.

Kommunen gör alltid en individuell bedömning när det kommer till om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl innebär att bestämmelsen ska tillämpas med stor restriktivitet, det vill säga rena undantagsfall.

Bildningsnämnden fattar beslut om medgivande till att fullgöra skolplikten på annat sätt. Medgivandet ska återkallas, om det kan antas att förutsättningarna enligt ovan inte längre finns. Beslut kan överklagas till

förvaltningsrätten. Vid ett medgivande om fullgörande av skolplikt på annat sätt upphör kommunens ansvar att finansiera elevers utbildning. Elever blir utskrivna från sina hemskolor då de alternativa utbildningarna utgör elevernas nya skolplacering.

6. Varaktig vistelse utomlands

Skolplikten upphör för barn i de fall familjen flyttar utomlands permanent och inte längre är folkbokförd i landet. Skolplikten upphör även i de fall då barn fortfarande är folkbokförda i landet men där hemkommunen bedömer att barnen varaktigt vistas utomlands. I Eda kommun görs en helhetsbedömning utifrån längden på vistelsen och om den är sammanhängande eller inte. Som riktlinje görs bedömningen att varaktig vistelse vid en utlandsvistelse är en sammanhängande period om sex månader. Om barn bedöms varaktigt vistas utomlands upphör skolplikten. Hemkommunens ansvar för att skolplikten fullgörs upphör därmed och barnen mister sina skolplaceringar. Om familjer flyttar tillbaka har barn samma rätt till utbildning som alla andra elever och Eda kommun försöker så långt det är möjligt att tillgodose önskemål om skolplacering.

Om barn ska bo utomlands ett år eller mer ska barnens vårdnadshavare anmäla detta till Skatteverket. Även om barn vid varaktig vistelse i utlandet inte omfattas av skolplikt har hemkommunen alltid ett ansvar för barnen så länge som de är folkbokförda i landet. Därför behöver hemkommunen minst en gång per termin få in uppgifter från vårdnadshavare som kan styrka eventuell fortsatta vistelse i utlandet.

7. Främja närvaro

En gemensam rutin för att främja närvaro samt upptäcka, utreda och åtgärda frånvaro finns för skolorna och ska innehålla tydliga rutiner för närvarokontroll, frånvarorapportering samt åtgärder vid skolfrånvaro, vilka ska vara kända av både personal, elever och vårdnadshavare. Elevhälsan ska i samverkan med personal arbeta förebyggande vad gäller både giltig och ogiltig frånvaro. Alla skolpliktiga barn har en ovillkorlig rätt att få tillgång till utbildning, vilket finns reglerat i skollagen och barnkonventionen. Skolplikten medför en närvaroplikt, det vill säga skyldighet att delta i den utbildning som ordnas. Liksom all annan pliktlagstiftning krävs det giltigt skäl för att utebli från undervisningen.

Ansvaret för att se till att skolpliktiga barn fullgör sin skolplikt delas mellan vårdnadshavare och kommun. Väl fungerande system för närvaroregistrering och uppföljning finns tillgänglig på respektive skola. Elever och vårdnadshavare får information om de rutiner som finns på skolan.

8. Giltig/ogiltig frånvaro

När elever är frånvarande på grund av sjukdom eller dylikt anmäler vårdnadshavare det i det digitala systemet Edlevo. Ogiltig frånvaro registreras om vårdnadshavare inte meddelat eller bekräftat för skolan att elever är borta. Om elever kommer för sent till lektioner kan det räknas som ogiltig frånvaro. Elever som är i skolan men inte på lektioner registreras som giltig frånvaro.

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektor se till att frånvaron skyndsamt utreds, om det inte är obehövt (7 kap 19§ skollagen). I samband med att en utredning inleds ska rektor snarast se till att frånvaron anmäls till huvudmannen, bildningsnämnden i Eda kommun.

Elever som uteblir från skolan när rektor avslagit beviljad ledighet kommer att registreras som ogiltig frånvaro. Ogiltig frånvaro anges på terminsbetyget. Rektors utredning av frånvaro ska göras när skolpliktiga elever:

- har varit sammanhängande giltigt eller ogiltigt frånvarande minst två veckor,
- har varit ogiltigt frånvarande under minst fem tillfällen som omfattar minst 25 % av skoldagen under en månads skoltid
- uppvisar varningssignaler eller riskfaktorer för frånvaro, till exempel då elevers frånvaro börjar bilda ett mönster.

9. Beredning av ärendet till bildningsnämnden

Om rektor bedömer att en elev har en betydande frånvaro och att detta beror på att vårdnadshavarna inte fullgör sina åtaganden ska ansvarig rektor informera bildningsnämnden om omständigheterna i ärendet.

Rektor ska bifoga följande information till nämnden:

- Redovisning av frånvaron: Antal frånvarodagar, hur stor frånvaron är sammantaget, om frånvaron är sammanhängande eller förekommer periodvis.
- Åtgärder: Sammanfattning av vilka åtgärder som har vidtagits.
- Vårdnadshavarnas inställning: Redogörelse för skolans kontakt med vårdnadshavare och hur de har svarat på erbjudna åtgärder.
- Elevens inställning: Ange om eleven har tackat ja till de åtgärder som har erbjudits och sedan uteblivit eller har tackat nej.
- Anmälan till socialtjänsten: Redogör för om/när anmälan har gjorts till socialtjänsten och om det finns någon samverkan med socialtjänsten beträffande eleven.
- Kunskapsresultat: Redogör kortfattat för eventuella kunskapsbrister hos eleven, vilka åtgärder som har vidtagits samt vilka beslut som har fattats.

- Analys och bedömning av elevens frånvaro: Redogörelse för skolans fortsatta planering för att få eleven att återgå till skolan samt för vårdnadshavarnas insatser för att se till att eleven fullgör sin skolgång.

Vid beredning av ärendet till nämnden ska förvaltningslagens bestämmelser beaktas. Innan bildningsnämnden fattar beslut i ärendet ska således vårdnadshavarna underrättas om allt material av betydelse för beslutet och vårdnadshavarna ska få tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet i ärendet. Rektor ska också informera vårdnadshavarna om att de, om de önskar, har rätt att närvara vid nämndens sammanträde.

10. Föreläggande och vite

Om elever inte fullgör skolplikten och har en omfattande frånvaro kan hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare, enligt 7 kap 23 § Skollagen. I ett föreläggande begär bildningsnämnden att vårdnadshavare ska tillse att elever infinder sig på en specifik skola vid en viss tid. Som huvudregel föreläggs vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter som en första åtgärd. Ett föreläggande ska ses som en sista åtgärd och enbart beslutas om vårdnadshavare inte har fullgjort sina skyldigheter att göra vad de kan för att elever fullgör sin skolgång. Föreläggandet ska riktas enskilt mot elevens vårdnadshavare.

Om föreläggandet inte följs får det förenas med ett vite. Vitet kan antingen vara av engångskaraktär eller löpande karaktär, se lag (1985:206) om viten för utförligare reglering. Om föreläggandet inte har följts ansöker hemkommunen om utdömande av vite hos förvaltningsrätten. En orosanmälan enligt 14 kap 1 § SoL ska ha gjorts inför ett föreläggande.

11. Uppföljning

Enligt bildningsnämndens riktlinjer redovisas elevens frånvaro/närvaro samt skolornas åtgärder till huvudmannen månadsvis och analyseras fyra gånger per år. Två av tillfällena sker i samband med betygsuppföljning i januari och september. Sammanställning och analys görs och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet samt utgör en viktig del av skolornas utvecklingsarbete för att främja närvaro.